Landsbygdsnytt

Örebro kommun

#1
2026

Landsbygdens räddningstjänst

Rörelse och motion för stora och små

Gammal ladugård blev ny mötesplats

Familjecentralen lockar tusentals besökare

ÖREBRO

Mångfald och bredd inom företagande på landsbygden

Örebro kommuns landsbygd är fantastisk och ska vi vara riktigt ärliga så måste man nog säga att landsbygden i hela landet är ganska fantastisk! Det är vackert i Sverige och aldrig känner jag mig så lugn och glad som när jag åker slingriga vägar fram över gärden och genom skog, nästan oavsett årstid.

Pia Norstedt
Näringslivsdirektör
Örebro Kommun

I höstas började jag min anställning som näringslivsdirektör i Örebro kommun och jag har fått frågan ett antal gånger om jag inte ska flytta till Örebro (eftersom jag nu bor på landet utanför Arboga). Jag brukar svara att jag är en ”lantis” och om jag skulle flytta till Örebro skulle jag bo så långt ut på landsbygden att ingen skulle veta var jag bodde i alla fall. Men är det en viss typ av människor som gillar att bo på landsbygden och krävs det något särskilt av oss som gör det? Bara i min lilla by med drygt tio hushåll är vi ganska olika, här finns både gammal och ung, några som driver företag och jobbar på hemmaplan medan de flesta lämnar byn på dagtid för att jobba.

Men hur ser egentligen näringslivet ut på landsbygden? Ja, lantbruken ser man ju oftast tydligt och även de som är verksamma inom våra mindre tätorter och den stadsnära landsbygden. I vår nya Landsbygdsanalys ser vi en mångfald av företagande på landsbygden där byggföretag, tillverkning, logistik och företagstjänster är de branscher där flest är anställda. Och precis som i näringslivsanalysen för hela Örebro kommuns alla företag är det just företagstjänster som växer mest i antal företag. Naturligtvis är det några få större företag som påverkar statistiken men det är intressant att se bredden av branscher som finns även på landsbygden.

När jag träffar människor som driver företag på landsbygden slås jag ofta av kreativiteten och just mångfalden i deras verksamheter. Jag imponeras av drivet och tror att det ofta ligger i viljan att kunna både bo och verka just på landsbygden.

I det här numret av Landsbygdsnytt berättar vi bland annat om räddningstjänstens viktiga arbete på landsbygderna i kommunen, men också om deras utmaningar i att hitta kompetens till kåren av deltidsbrandmän, eftersom kravet att snabbt kunna vara på plats när larmet går gör att brandmännen måste bo och arbeta på orten.

Det belyser ytterligare viken av levande landsbygder och ett starkt och diversifierat näringsliv som möjliggör arbetstillfällen över hela kommunen. ■

Föreningsbidrag inom Örebro kommun

Örebro kommun stöttar det civila samhället genom olika föreningsbidrag. För att kunna ansöka om föreningsbidrag ska föreningen uppfylla Örebro kommuns allmänna villkor för föreningsbidrag och vara registrerad i Örebro kommuns bidragssystem Interbook GO. Vid registreringen blir föreningen tilldelad en föreningskategori som avgör vilka bidrag som finns att söka.

Föreningskategorier som finns är bland annat Idrottsföreningar, Idéburna föreningar, Kulturföreningar, Föreningar inom det sociala området, Landsbygdsföreningar samt Föreningar med verksamhet för äldre.

Har du frågor och funderingar kring föreningsbidrag är du välkommen att kontakta Föreningsstöd genom e-post **foreningsstod@orebro.se** eller via Servicecenter på telefonnummer 019-21 10 00. ■

För mer information, sök på ”Föreningsbidrag” på orebro.se

Landsbygdsnytt #1 2026

Ansvarig utgivare: Lena Norrström, 019-21 20 42
Distribution: Citymail, 0771-40 60 40

Nästa nummer kommer i juni 2026.
Har du synpunkter eller tips? Kontakta oss: **landsbygdsnytt@orebro.se**

clearberry kommunikation & media

Produktion: Clearberry AB – **info@clearberry.se**
Text och foto: Maria Eremo
Text, foto och form: Anders Jakobson

Landsbygdsnytt är en informationstidning som ges ut av Örebro kommun. Syftet är att vara en kanal för infomation från kommunen som berör landsbygderna i Örebro kommun. Tidningen är också ett sätt att informera om Örebro kommuns strategiska arbete med landsbygdsfrågor, upplysa om tillgängliga bidrag för landsbygdsutveckling och berätta positiva och inspirerande historier från vår landsbygd. Det är inte möjligt att annonsera i tidningen och vi skriver heller inte artiklar i syfte att göra reklam eller favorisera till exempel företag. Tidigare utgåvor av Landsbygdsnytt finns att läsa i pdf-format på **orebro.se/landsbygdsutveckling**

Rådgivning för kooperativ landsbygdsutveckling

På uppdrag av Tillväxtverket och Region Örebro län stöttar Coompanion entreprenörer som vill bidra till samhällsnytta och lokal utveckling tillsammans med andra.

– Vi fyller ett glapp mellan den offentliga sektorn och näringslivet, nämligen inom den sociala ekonomin. Med det menas civilsamhället, föreningsliv, stiftelser och liknande former där idéburna drivkrafter är i fokus, säger Anna Fogel, verksamhetsledare i Örebro.

Anna exemplifierar med att det kan röra sig om företagssamverkan, arbetsintegrerande sociala företag, kooperativa äldreboenden eller privatpersoner som gått samman i en ekonomisk förening för att driva en lanthandel.

– Det kan handla om något som har flera värden, som till exempel både ger medlemsnytta och är en samlingsplats, eller sociala innovationer som riktar sig till en viss grupp. Vi möter olika idéer och behov.

Att bidra till landsbygdsutveckling ingår i Coompanions uppdrag. De har bland annat gjort en förstudie kring kooperativa energilösningar i form av andelsägda solcellsanläggningar och har dessutom tagit fram en handbok för fibernätsföreningar. Kontakterna med landsbygden blir allt fler, menar Anna:

– Vi märker att det finns ett behov kopplat till samhällsutvecklingen där det offentliga drar sig tillbaka och marknaden och servicen blir sämre.

Vad är det då Coompanion gör?

– Vi erbjuder kostnadsfri rådgivning för individer, föreningar, grupper eller företag som har en kooperativ eller samhällsnyttig idé. Vi stöttar befintliga kooperativ med affärsutveckling. Vi kan också processleda grupper som vill ta fram en idé och ge dem verktyg att komma vidare. Vi värderar inga idéer utan hjälper till med strukturering och organisering, affärsplaner och det juridiska kring en idé. Vi kan också bidra till att genomföra lokalekonomiska analyser för att synliggöra hur pengar flödar i ett område och hur det går att utveckla affärsidéer utifrån det.

Coompanion samarbetar med flera olika aktörer. En av dem är Mikrofonden som investerat över 30 miljoner kronor i social ekonomi.

– Vi har samma målgrupp och delar resurser. Vi förbereder ett företag för att söka medel hos Mikrofonden. En stor del av rådgivningen går ut på att hitta finansieringsmöjligheter och det hjälper vi till med.

Coompanion Örebro län ingår tillsammans med Sörmlands län och Västmanlands län i regionen Mälardalen, vilket innebär att de som söker sig till Coompanion för rådgivning kommer att matchas mot fyra olika rådgivare.

– På vår hemsida kan man enkelt boka rådgivning och träffa oss på kontoret eller via digitalt möte. Där finns även mer information och goda exempel att inspireras av. Just nu driver vi bland annat projektet Mikro-Kraft där du som har en idé till nytta för lokalsamhället och ökad social inkludering kan få extra stöd för att utveckla och genomföra den. Ta kontakt med oss om du vill veta mer: **coompanion.se/malardalen** ■

Sven-Erik Fritz, Anders Holm, Karl-Gustav Granberg och Tommy Feldgrill i dörren in till "Snickarboa" som de alla hoppas ska bli den mötesplats de önskar.

Raka vägen till ”Snickarboa” för Vintrosaborna

En gammal ladugård har blivit en ny mötesplats. I "Snickarboa" i Vintrosa kan medlemmarna både laga trasiga möbler och få en social samvaro.

Allt började med en idé hos Tommy Feldgrill förra sommaren som när han hade sålt huset och flyttat från Vintrosa in till stan, undrade var han skulle göra av sina maskiner.

– Jag hade dem hos sonen ett tag, men när han också bestämde sig för att flytta var jag tvungen att hitta en lösning. Först tänkte jag att jag kanske kunde ställa dem i garaget här vid Folkets hus, men då dök idén om ”Snickarboa” upp, säger Tommy.

Från början var den cirka 20 kvadratmeterstora röda byggnaden just en ladugård, men för att den skulle kunna förvandlas till vad den är i dag behövdes en rejäl insats.

– För många år sedan använde den lokala teatergruppen utrymmet för bland annat scenografi. När vi hade rensat ut allt kom den gamla gödselrännan fram och det har gått åt en hel del flytspackel, berättar Anders Holm, en av de engagerade.

”Snickarboa” är en sektion i föreningen Vintrosa folkets hus. Just nu är fem-sex personer engagerade, men förhoppningen är att platsen på sikt ska bli en given mötesplats där den som vill kan laga exempelvis möbler.

Foto: Anders Holm

– Det är dumt att bara kasta. Här kan man laga, eller kanske till och med tillverka, det är upp till var och en vad man vill jobba med, säger Anders.

Till en början tänker sig gruppen att hålla öppet på tisdagar, från eftermiddag till framåt kvällen. Då ska en ansvarig ledare finnas på plats för att vägleda och assistera deltagarna. Verktyg och maskiner finns att tillgå och träffarna är kostnadsfria för medlemmar i föreningen.

Utanför huset kommer en grillhörna att ta form under våren. Där är tanken att man ska sitta och njuta av vädret och varandras sällskap.

– Det blir ett riktigt lyft, säger Tommy.

I samband med projektstart ansökte föreningen om ekonomiskt bidrag från Örebro kommun och blev beviljade.

– Vi hade inte direkt överskott för att kunna dra i gång allt, så det betydde mycket för oss med de 20 000 kronorna vi fick, säger Karl-Gustav Granberg.

Man har också beviljats ekonomiskt bidrag från Leader Mellansjölandet med 25 960 kronor.

– Det blev vi jätteglada för. Det kommer bland annat täcka kostnaderna för en spånsug, brandsläckare och första hjälpen-låda. Dessutom ska vi ju ha en invigningsfest så bidraget hjälper oss mycket, säger Anders.

Än så länge har man inte behövt köpa så mycket utan har i stället fått saker skänkta och utlånade till sig.

Gruppen har även besökt NBV:s snickarverkstad i Örebro, både för inspiration och för att titta på eventuella gemensamma samarbeten framåt. Tanken på att arrangera kurser i allmän slöjd framöver finns.

– Det här ligger i tiden. Många sitter ensamma och behöver arbeta med händerna. Då kan de komma hit och surra lite med andra gubbar och damer. Det är väldigt positivt att det finns maskiner här, säger Sven-Erik Fritz.

– Det sociala är definitivt nummer ett för oss, men reparationstanken är jättebra. Det slängs alldeles för mycket fina möbler som någon har lagt många arbetstimmar på. Tänk också att kunna såga upp något lättare på hemmaplan och slippa åka i väg, säger Tommy.

– Det är bara att ta en promenad till ”Snickarboa”, fyller Anders i.

Det finns en hel del maskiner på plats och borren är en av dem. Här testar Tommy Feldgrill att allt fungerar som det ska.

Att satsa på fler möjligheter att mötas är något självklart i Vintrosa folkets hus förening. Under de senaste 30 åren har själva folkets hus renoverats bit för bit och många miljoner kronor och arbetstimmar har lagts ner, allt för att Vintrosaborna ska ha en given mötesplats.

– Tanken är ju att ett folkets hus ska nyttjas av folket, säger Karl-Gustav som för bara några veckor sedan klev av posten som föreningens ordförande efter 30 år.

Det finns även en beredskapstanke i allt detta. Folkets hus är en trygghetspunkt för de boende i Vintrosa och nu blir ”Snickarboa” ytterligare ett sätt att mötas.

– Att lära känna varandra i närsamhället är en väldigt viktig trygghetspunkt, då blir ”Snickarboa” perfekt, säger Anders. ■

”Var ska vi kapa brädan?” Sven-Erik Fritz och Anders Holm diskuterar kommande projekt.

Tanken är att hästskorna ska hängas över dörren, ett klassiskt inslag.

Träningsglädje i Garphyttan

Sedan 1958 har Garphyttans gymnastikförening funnits som självständig förening och tre dagar i veckan erbjuder de träningspass för vuxna. Dessutom har de även en grupp för barngymnastik.

Barn födda 2022 och ända upp till högre åldrar är medlemmar i föreningen. Runt 120-130 betalande vuxna medlemmar brukar det bli på ett år, men av någon anledning är männen och ungdomarna svåra att nå.

– De skulle behöva komma hit och förhoppningsvis blir de positivt överraskade, säger Saara Nummelin, ordförande.

Alla som vill träna kondition, styrka och rörlighet är välkomna till skolans idrottshall.

– Det är viktigt att vi finns, att man kan träna på hemmaplan. Vi erbjuder bra och varierande träning och det blir även en social gemenskap som är väldigt viktig.

Föreningen försöker att ständigt utvecklas och skickar därför regelbundet sina ledare på utbildnings- och inspirationsdagar.

– Det gör vi genom Svenska gymnastikförbundet som vi tillhör och det är en ständig pågående process att utveckla träningen.

Saara berättar att de har haft tur med ledare, att flera kommit och erbjudit sin tid och engagemang. Det har gjort att föreningen kan erbjuda tre pass för vuxna och ett tillfälle barngymnastik varje vecka.

– Vi lockar inte bara träningssugna från Garphyttan, de kommer även från bland annat Vintrosa, Latorp och Närkes Kil. Våra ledare är väldigt duktiga och peppar med en massa energi.

Hela föreningen präglas av en enormt positiv känsla enligt Saara, och många deltagare är glada över att träningen erbjuds.

– Vi har dessutom jobbat med att ha två ledare per pass, det gör oss mindre sårbara och det ger oss möjlighet att visa olika varianter av övningar, en svårare och en enklare. Det gör det lättare att anpassa sin träning och därför kan alla träna hos oss, utifrån sina egna förutsättningar.

Alva och Ella Gagnert är 18 år och har tränat i föreningen i flera år.

– Jag tror att en del kompisar tror att vi bara hoppar till några låtar tillsammans med pensionärer, säger Ella.

– Jag skulle vilja se några av kompisarna orka detta, fyller Alva i.

Systrarna gillar att det bara är tio minuter med bil till träningen och att de slipper åka in till stan.

– Det är rolig träning här med takt och koreografi samtidigt som det är jobbigt, säger Alva.

Under vår, sommar och tidig höst flyttar passen utomhus till Garphyttans folkets park. Då sker träningen i rotundan.

– Det brukar vara väldigt uppskattat att träna i den fina miljön. I samarbete med Garphyttans folkets hus och parkförening erbjöd vi förra sommaren ett kostnadsfritt zumba-event och körde i två timmar. Vi är positiva till flera typer av samarbeten och det är ju jättefint att vi får nyttja folkets park under den varma tiden på året, säger Saara.

Martina Andersson bor fyra kilometer från familjecentralen. Här är hon flera dagar i veckan. På bilden håller hon sin yngste son Melker i famnen.

Familjecentralen är ett viktigt inslag i Östernärke

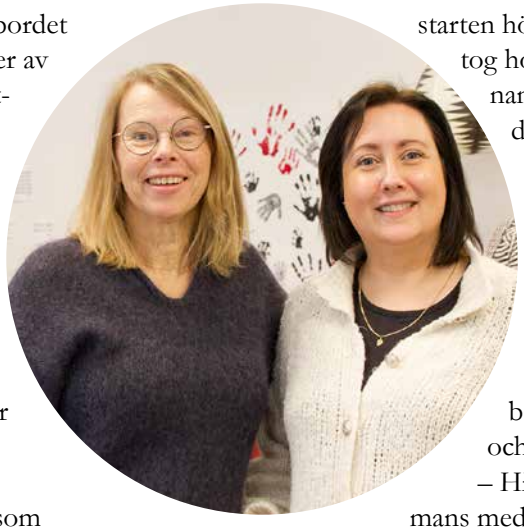
Kommunens enda familjecentral på landsbygden ligger i Odensbacken och är en mycket uppskattad mötesplats för både stora och små.

Doften av nybakat bröd är svår att missa när dörren till familjecentralen öppnas. Runt långbordet sitter stora och små individer och njuter av dagens förmiddagsfika. Några har bråttom i väg till lek, medan andra nyfiket sitter kvar och tuggar på sitt mellanmål. Pedagogerna Anna-Karin Lööv och Isabelle Djus hälsar välkommen.

– De är väldigt duktiga på det, säger Martina Andersson som är här med sina barn Melker och Theodor Olsson.

– Jag minns mitt första besök, jag var lite nervös men kände mig direkt välkomnad, fortsätter hon.

– Det finns en finess i att vi ser alla som kommer för ett BVC-besök, vi fångar upp dem direkt i hallen, säger Anna-Karin.

Anna-Karin Lööv och Isabelle Djus.

Anna-Karin har funnits på familjecentralen sedan starten hösten 2006 och för två år sedan mottog hon Landsbygdsprisets hedersomnämnande. Kollegan Isabelle har arbetat här i drygt ett år och hon älskar det.

– Jag brukar säga att jag har världens bästa jobb, säger Isabelle.

Familjecentralen har cirka 6000 besökare årligen och de är ett viktigt inslag i Östernärke. Utöver den pedagogiska delen finns här även barnavårdscentral (BVC), barnmorska och kurator.

– Hit är alla barn 0-6 år välkomna tillsammans med sina föräldrar. Vi är en mötesplats och där det finns barn behövs en familjecentral, säger Anna-Karin.

Torsten Hedengren, fem år lyssnar, noga när pappa Axel läser "Mamma Mu". Michaela Fallström med döttrarna Alba och Pim är här ofta och den här dagen hanns det med både sångstund och mellanmål. Mellansystern Sia äter citrusfrukt koncentrerat bland dinosaurierna. Arthur Björnram är tre år och spelar med i sången på en ukulele.

– Vi har bara en fast pedagogtjänst till skillnad från familjecentralerna i stan som har två. Jag är vikarie. Vi kämpar för en förändring då det ska vara likvärdigt för alla besökare i hela kommunen, säger Isabelle.

En familj som åker till Odensbacken från Ekeby-Almby två till tre gånger i veckan är Michaela Fallström med döttrarna Pim, Sia och Alba Bergdahl i åldrarna ett till fem år.

– Vi väljer att åka hit då lokalerna är stora och passar mina barn bra. Det är betydligt lugnare här jämfört med stan och det känns hemtrevligt. Här finns större möjlighet till stöd av pedagogerna och det är en trygghet för barnen att de känner personalen så bra, säger Michaela som har fått nya vänner tack vare sina besök.

Det har även Tuva Janhans som flyttade till Göksholmsområdet för några år sedan.

– Det är här jag har träffat mina nya vänner då jag inte är härifrån. Här får barnen träffa varandra och det finns inte så många andra sociala sammanhang här ute för de små. Det är bra lokaler och bra personal och jag kände mig direkt välkommen som ny, säger Tuva.

Inom verksamheten erbjuds även flertalet kurser och mötesträffar för föräldrar. Föräldragrupp med spädbarnsmassage, ABC-kurs (Alla barn i centrum) och träffen ”Räcka till som förälder” är alla populära.

– Kurserna är väldigt viktiga. Föräldrar i dag är verkligen måna om att göra rätt och de gör så gott de kan och det är oftast gott nog. I dag har vi tillgång till mycket information och sociala medier påverkar oss. Kanske att det finns mer mod i dag och ett öppnare samtalsklimat, säger Anna-Karin.

– Det hade varit svårare att gå kurserna om de inte hade funnits så nära. Att det är lättillgängligt och att vi känner de som jobbar här gör tröskeln lägre, säger Martina Andersson.

Placeringen i Odensbacken, i samma hus som vårdcentralens lokaler, är nära för en del, medan andra måste åka längre. Den här dagen är det bland annat besökare från Sköllersta, Vinön och Vilhelmsberg. Det gör att upplägget ser lite annorlunda ut.

– Vi kan inte ha delade öppettider under dagen, ha förmiddagsöppet, stänga över lunchen och sedan tro att besökarna kommer tillbaka under eftermiddagen. Därför äter vi också tillsammans tre gånger per vecka. Att mötas runt en måltid är viktigt för gemenskapen och samhörigheten och

Under sångstunden är Anna-Karin Lööv djupt fokuserad på sångernas rörelser. Olivia Loob Kalinin är två och ett halvt år och tittar intresserat på.

bjuder på många diskussioner för stor och liten, säger Anna-Karin.

Hur når ni de invånare som inte kan komma till er för att de inte är bilburna?

– Vi besöker olika delar av Östernärke, även om det är något svårare vintertid. Men vi försöker att genom Facebook kommunicera att vi exempelvis kan mötas i lekparker. Vi har några besökare som kan åka buss från Stora Mellösa, men många busslinjer har ju dragits in, säger Anna-Karin.

Tack vare att BVC ligger i samma lokal känner ändå Anna-Karin och Isabelle att de fångar upp de flesta. Madelene Rönnberg är BVC-sköterska på Familjecentralen och hon vittnar om hur positivt det är att finnas bland barnen.

– Det är jättebra för mig att se dem i mer än bara sjukvårdsmiljö. Här kan vi fånga upp alla föräldrar och hänvisa dem till hela verksamheten, säger Madelene.

Efter sångstund och en massa lek börjar små magar att kurra och det har blivit dags för lunch som består av korv med bröd. Ketchup, bröd, torkad lök och grönsaker delas ut hej vilt och tystnaden sänker sig åter igen runt bordet. En liten pojke kommer upp bredvid Isabelle och säger:

– Kan du sitta bredvid mig?

En stor fråga som säger allt. Här är jag trygg och här får jag vara den jag är. ■

Sångstunden uppskattas av alla och särskilt de allra minsta. Isabelle Djuus klappar i takt.

Räddningstjänsten på landsbygden – viktiga för hela kommunen

På vår landsbygd finns i dag Nerikes brandkår representerad på flera platser, men upplägget ser lite olika ut från område till område.

Det finns två olika typer av stationer. Den ena heter Rib, räddningspersonal i beredskap, och finns i Odensbacken, Garphyttan och Vintrosa. Den andra varianten är räddningsvärn, där en frivillig brandstyrka larmas och får förstärkning från heltidsstyrkor och Rib. Räddningsvärn finns i Glanshammar och på Vinön.

Den stora skillnaden är att Rib bemannas av deltidsanställda brandmän som i regel har beredskap var tredje vecka, medan räddningsvärn saknar schemalagd beredskap och i stället larmas hela styrkan och de som har möjlighet åker till stationen.

På stationen i Vintrosa arbetar 14 deltidsbrandmän i åldern 32-59 år och varje måndag är det materialvård på schemat. Just måndagen Landsbygdsnytt hälsar på är även en övning inplanerad. Kårchef Tomas Udd tar emot strax innan resterande gäng ansluter.

– Varje jourgrupp arbetar 1+3 som innebär ett befäl och tre brandmän. Vi är fulltaliga här i Vintrosa, men så har det inte alltid sett ut, säger Tomas.

Som deltidsbrandman måste du bo och arbeta på orten för att kunna hålla beredskap.

– När arbetstillfällen tunnas ut på orten blir det även svårt att hålla beredskap dagtid och vissa dagar kan vara svåra att täcka upp. Det ser likadant ut i hela landet. Man får acceptera att det fattas någon och lösa det på annat sätt, det är fortfarande heltidsarbetet de ska leva på.

I Vintrosa har man lyckats lösa utmaningen genom att många av brandmännen arbetar hemma under sin jourvecka.

– Här gäller det att vi hela tiden informerar och bearbetar arbetsgivare och får dem att förstå att det är en tillgång.

Jon Gotlin.

Tomas Udd.

Mattias Svensson.

Att rekrytera nya brandmän är inte enkelt, även om det kan skilja sig från de olika orterna. Dels måste arbetsgivare vara beredda på att en anställd plötsligt kan försvinna från den dagliga produktionen, dels måste brandmännens familjer vara med på upplägget.

– Du binder dig på hemmaplan var tredje vecka, året runt. Har du inte med dig familjen, så går det inte. Men vi hjälper varandra och pusslar om någon behöver vara ledig. Det här bygger på frivillighet och du kan inte tvinga in folk i det sättet vi jobbar. Ska du vara deltidsbrandman måste du vara intresserad av yrket.

Röster från landsbygdens räddningstjänst

”Det är svårt med rekryteringar då vi är ett litet ställe med få personer i rätt ålder. I dag är vi åtta frivilliga, men skulle gärna vara ett par till. För oss handlar det mest om sjuktransporter till fastlandet, alla sjuktransporter nattetid hänger helt på brandvärnet och SSRS (Sjöräddningssällskapet). Många av oss som är med i brandvärnet är även med i SSRS.”

Daniel Lindberg, kårchef Vinön

”Just nu är vi full styrka med tolv brandmän. Inom ett par år kommer några att sluta på grund av ålder och det kommer att bli svårt att ersätta dem. Därför ska vi försöka få till en prova på-dag under våren. Det som är största utmaningen är att det är svårt med arbetstillfällen i Odensbacken och brandmännen behöver bo och arbeta på orten.”

Mats Andersson, kårchef Odensbacken

”Vi är tre grupper om fyra brandmän som har jour var tredje vecka. Eftersom vi inte har full styrka, som är tolv personer ordinarie, löser

Allt är i sin ordning och veckans materialvård är strax avklarad. Therese Persson Spiris har jour denna vecka och längtar redan efter kvällens pizza.

Tomas vill lyfta både deltidsbrandmännen och de räddningsvärn som finns på vår landsbygd.

– Där det finns räddningsvärn finns det ändå en chans till någorlunda snabb hjälp och de gör en viktig första insats och är viktiga för orten. Både Rib och räddningsvärn är inte bara viktiga lokalt på orten utan även för de totala resurserna i en kommun. Man ska komma ihåg att vi är en samlad resurs och inte bara enskilda.

Brandmännen börjar trilla in efter sina ordinarie arbeten och det är dags för veckans materialvård. Då gås allt igenom, från hela brandbilens innehåll till att fläktar startar. Veckans gäng består av Therese Persson Spiris, Jon Gotlin, Mattias Svensson och så kårchef Tomas Udd. Materialvården går per automatik och alla vet vad de ska göra.

– Utbildningen och utrustningen vi har i dag är fantastiskt bra, det har verkligen utvecklats under åren, säger Tomas som har arbetat som brandman sedan 1989.

Att hålla kvar de brandmän som redan finns är viktigt och även om Tomas gärna skulle se en person till i varje jourgrupp så behöver samhället förstå att det är tillsammans som förutsättningarna skapas.

– Allt handlar om att det finns folk som vill bidra. Alla vill ha, men då måste man också bidra. Vi brandmän är viktiga för vi har möjlighet att hjälpa till med kunskap och utrustning som andra i samhället kanske inte har. På så vis kan vi begränsa skador på människor, egendom och miljön. Vi ska arbeta tillsammans med andra aktörer, då är vi som bäst.

Materialvården är genomförd och brandmännen får på sig sina uniformer, det har blivit dags att åka på kvällens övning – objektkännedom på Vintrosa skola. Som brandman får man vara beredd på både stort och smått.

– Vi jobbar med andras olycka många gånger, men vi får också ta del av mycket positivt, säger Tomas.

Kvällens övning löper smärtfritt och när brandbilen rullar vidare mot nästa stopp är det dags att lämna. ■

Cirka antal larm styrkorna åker på varje år:
Vintrosa: 80-100
Garphyttan: 50
Odensbacken: 50-55
Glanshammar: 60
Vinön: 6

vi det med extrapersonal och ordinarie som täcker upp. Vi söker personal, men det är svårt att hitta då vi behöver få in personer som både bor och arbetar i Garphyttan. Det är många som pendlar till arbetet, exempelvis Suzuki Garphyttan. Där har vi en utmaning."

Magnus Olsén, kårchef Garphyttan

"För vår del baseras verksamheten på frivillighet utan betald jour. I dag är vi tolv i personalstyrkan och fulltaliga, men vi kommer att behöva rekrytera framöver på grund av pensionsavgång. Vår största utmaning är att hitta personer som är tillgängliga under kontorstid. Vi söker personer över 18 år som är boende inom max fem minuters körtid från brandstationen i Glanshammar. Vi har som sagt ingen jourplikt inom ett räddningsvärn, men likväl räknar allmänheten med vår hjälp. Den dagen larmet går och ingen kommer, då har vi misslyckats. Det har aldrig hänt och det beror på ett gediget engagemang och att personalstyrkan ställer upp i vått och torrt. Viljan att hjälpa till är det som driver oss, de dagar man verkligen känner att vi gjort skillnad vid ett larm är den bästa betalningen."

Tomas Halvarsson, kårchef Glanshammars räddningsvärn

Foto: Micke Sandström

Landsbygdsriksdagen samlar Sverige

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva arrangerar vartannat år Landsbygdsriksdagen som är en av Europas största mötesplatser för lokal utveckling av landsbygdsfrågor. I slutet av maj är det dags för årets träff som sker i Skellefteå och Örebro kommun är representerade.

Under dagarna i Skellefteå kommer deltagare bland annat få chans att besöka seminarier och panelsamtal om aktuella landsbygdsfrågor. Här sker möten mellan civilsamhälle, politiker och tjänstemän och det erbjuds både utbildning och diskussioner om bland annat politiska prioriteringar och strategier för landsbygdsutveckling. Landsbygdsstrategerna Lena Norrström och Mikael Ekman vid landsbygdsenheten i Örebro kommun kommer att delta.

Lena Norrström

– Landsbygdsriksdagen är ett fantastiskt tillfälle att kunna nätverka och utbyta kunskaper och erfarenheter med andra aktörer inom landsbygdsfrågor från hela Sverige. Man får med sig nya kontakter, inspiration och tips från andra landsbygder att ta med sig hem till den egna kommunen och även möjlighet att ta del av den senaste forskningen och politiska debatter, säger Lena Norrström.

Hela Sverige ska leva är en folkrörelsebaserad organisation som verkar för att sätta landsbygdsutveckling högt på den nationella agendan och ser lokala initiativ som nyckeln till ett samhälle i balans. Organisationens vision är att nå en rättvis balans mellan stad och land, där landsbygden har samma möjligheter till service, utbildning, infrastruktur och samhällsservice som tätorterna.

Genom Landsbygdsriksdagen skapas en viktig mötesplats där idéer, erfarenheter och politiska perspektiv möts för att stärka landsbygdernas framtid. Landsbygdsriksdagen har funnits sedan 1989, lika länge som Hela Sverige ska leva, och lockar tusentals deltagare från kommuner, utvecklingsgrupper, medlemsorganisationer, regioner och myndigheter samt politiska företrädare. Arrangemanget syftar till att lyfta landsbygdsfrågorna på nationell nivå och att skapa långsiktiga nätverk och satsningar för lokal utveckling.

Mikael Ekman

– Man får helt enkelt ny energi i sitt arbete genom Landsbygdsriksdagen. I år när vi ska ta tåget till Skellefteå ser jag särskilt fram emot inspirationsresorna den första dagen. Det ska bli intressant att få lära sig mer om Västerbottens landsbygder, utmaningar, möjligheter och goda exempel att dra lärdom av, säger Mikael Ekman.

Även landsbygdsdelegationen kommer att vara representerade på plats i Västerbotten. Anmälan är dessutom öppen för föreningar och privatpersoner att delta för de som är intresserade av landsbygdsfrågor. ■

Läs mer på landsbygdsriksdagen.se

Framgång tack vare engagerade föräldrar

I slutet av förra året tilldelades Ervalla SK:s ungdomsverksamhet Stora landsbygdspriset. Satsningen som har skett de senaste åren har gett utdelning och planerna framåt är många.

”Det här är ingen enmansshow”

Det var ordförande Diana Emerentz som stod som frontperson när priset delades ut, men när Landsbygdsnytt träffar henne i samband med en av vinterns alla fotbollsträningar är hon tydlig:

– Vi är ett helt gäng som har slutit upp och fått liv i barn- och ungdomsverksamheten. Vi är inne i ett förändringsarbete och barnen är viktiga för Ervalla SK om de ska vilja stanna i föreningen. Det här är ingen enmansshow och du behöver inte vara en eldsjäl som brinner, jag brukar säga att det räcker med glöd för att man ska komma vidare, säger Diana.

Den här dagen är det tjejer födda 2015/2016 som har träning i Hovstaskolan. En lite längre bit att åka än till Ervalla skola, men också viktigt med en större idrottshall för att kunna utveckla spelet. På bänkar sitter föräldrar och syskon och tittar engagerat på.

– En av våra metoder har varit att engagera föräldrar. Vi har aktivt sett till att det är kul att vara både aktiv och förälder i vår förening, det har gjort att vi växer. Ett barnlag består av barn och ledare, men också av föräldrar och det är ett perspektiv vi har med oss. Det viktigaste i ordet fotbollslag är inte fotboll.

Just detta fotbollslag startades då några föräldrar inte tyckte att sammanhållningen i klassen var speciellt bra. I dag ser det helt annorlunda ut.

– Nu är det toppenstämning och alla tjejer utom en i årskurs 4 på Ervalla skola är med och spelar. Vi är väldigt glada över att de har hittat varandra.

Hanna Jiton Sandström är en av dem.

Diana Emerentz och Anders Olsson tränade tjejer födda 2015/2016 denna dag.

– Jag har spelat i tre år och jag började för att alla tjejer i klassen spelar. Det är kul att få vara med sina kompisar.

Havanna Olsson sitter på avbytarbänken och tittar när kompisarna spelar match.

– Det är väldigt kul med fotboll och det är bra stämning i laget. Jag spelar ofta mittback, där ser du spelet bra och det är roligt att försvara. Det är skönt med ett rent tjejlag, även om det är roligt att spela med killar ibland, de är snabbare, säger Havanna.

Diana kallar på tjejernas uppmärksamhet och ställer frågan: ”Vad är skillnaden mellan att spela match och övningar? Hon och tränare Anders Olsson förklarar att det inte är någon skillnad och att båda är viktiga.

– De är bra ledare, säger en tjej.

– Det är bra med en klubb där vi bor. Jag är inte helt säker på att jag hade spelat om inte ESK hade funnits, säger en annan.

– Jag hade absolut spelat ändå, kanske i ÖSK, fyller en annan i.

Diana ler åt kommentarerna.

– Det är så roligt att de i dag ser sig som självklara fotbollsspelare.

I barn- och ungdomsverksamheten finns sex aktiva fotbollslag och tillsammans med knattegympan, bollkul

Foton: Diana Emerentz

Knattegympan i Ervalla skola lockar många av traktens barn. Att gå balansgång, hänga i ribbstolar och svinga sig i rep uppskattas.

och bordtennisen håller föreningen i gång sammanlagt cirka 100 barn.

– Vårt bordtennislag är med och spelar Länstouren. Vi har 15 spelare och det skulle kunna vara fler om vi hade större hall och fler bord, säger Diana.

Landsbygdspriset blev en morot till att fortsätta och ett kvitto på att det föreningen gör är uppskattat.

– Jag har sett i husannonser att det skrivs att det finns en aktiv förening och aktiviteter för barn på orten. Det är lite kul.

Det är inte bara idrotten i sig som är viktig för platser som Ervalla. En förening betyder så mycket mer och det är också vad Ervalla SK vill eftersträva.

– ESK firade 90 år förra året och vi är viktiga utifrån det sociala perspektivet, för sammanhållning och gemenskap. Vi vill erbjuda rörelseglädje och idrott för alla människor som bor i Ervalla och vi vill skapa gemenskap och engagemang genom att samverka med andra föreningar och aktörer på orten. Vi ska hjälpas åt, inte konkurrera.

Ett lyckat exempel på en sådan satsning är Ervalladagen, i samarbete med Ervalla fritidsgård, då bland annat en stor hoppborg finns på plats. Ljusspår, som hade urpremiär i december, där både fackeltåg, en slinga med marschaller, körsång och glögg lockade över 100 besökare.

– Det gjorde vi tillsammans med hembygdsföreningen och är ett typexempel på en levande landsbygd. Det här handlar om sociala nätverk.

Under 2026 kommer satsningarna att fortsätta. Seniorfotbollen spelar i division fem denna säsong och nytt fotbollslag för barn födda 2018 är på gång.

– Vi har även planer för träningscamp med gästtränare för de äldre barnen, tränar- och ledarskapsutbildning och en utbildning för föräldrar och ledare i akut skadehantering riktat mot barn.

Träningen är slut för i dag och tjejerna försvinner ut i kylan med sina blå Ervalla SK-mössor.

– Det var vad prispengarna gick till, inköp av 100 mössor. Vi ville ge pengarna tillbaka till barnen utan att premiera en specifik sport eller grupp. Mössor fungerar gruppstärkande och det är något vi jobbar mycket med, att vara ett lag både på planen och utanför. Nu vill föräldrar och syskon också ha mössor, man vill höra ihop, skrattar Diana. ■

Foton: Diana Emerentz

Bordtennis, utomhusträning och nya ESK-mössor – allt får plats hos Ervalla SK.

Strategiskt arbete mot klimatmål

Örebro kommunkoncern jobbar aktivt med att minska sin egen klimatpåverkan men vill också inspirera andra i omställningsarbetet.
– Vi vill föregå med gott exempel, säger Sara Andersson, miljöstrateg.

Det finns politiska klimatmål för både kommunkoncernen och Örebro kommun som geografisk plats.
För att nå dessa jobbar kommunen strategiskt utifrån en klimatstrategi som reviderades i juni 2024.

– Det vi har lagt stort fokus på är arbetssätten. Omställningen går för långsamt och vi ser att vi behöver jobba på nya sätt för att öka omställningstakten, berättar Sara.

Syftet med strategin är att ge en övergripande styrning, enhetlig syn och konkretisering av kommunens klimatmål. I maj förra året tog kommundirektören beslut om en aktivitetsplan, som är ett centralt verktyg i genomförandet av strategin. Det handlar om 50 prioriterade och koncernövergripande aktiviteter som är kopplade till strategins sex fokusområden, det vill säga Transporter och mobilitet, Energi, Byggnation, Livsmedel och jordbruk, Konsumtion och avfall samt Kolinlagring.

Aktivitetsplanen innehåller också övergripande aktiviteter, som inte är relaterade till ett specifikt fokusområde. Exempel på aktiviteter är införande av processer och system för återbruk av möbler och kommunikationsprojekt om måltider i grundskolan.

Den första statusuppföljningen av aktivitetsplanen visar att över hälften av aktiviteterna pågår enligt plan, något Sara ser som mycket positivt.

Foto: Joseph Rezcca/Unsplash

– Det är klart att vi vill att det ska gå ännu snabbare, men det är trots allt nya arbetssätt och vi är en stor organisation. Och vi tror verkligen att de nya arbetssätten kommer skapa andra förutsättningar för att driva på omställningsarbetet med en ökad kraft. Många har varit involverade under processen med att ta fram strategin, vilket också är en framgångsfaktor i genomförandet.

Sara poängterar att arbetet inte bara omfattar kommunkoncernen utan att kommunen också har mål för hela geografin, där Örebro kommun är en stor aktör som kan skapa förutsättningar för och uppmuntra andra att bidra till omställningen. Samverkan är en viktig del och Region Örebro läns energi- och klimatråd är en värdefull samverkansarena för kommunen, där olika aktörer kan gå samman och stötta varandra för att driva på klimatarbetet.

– Ingen kan göra resan ensam utan alla pusselbitar är viktiga för att vi ska lyckas.

2030 är ett årtal som nämnts länge nu, exempelvis i Agenda 2030. Nu är 2030 inte så jättelångt bort och målet är att vara klimatneutrala då. Kommer det att gå?

– Det är ett jätteambitiöst mål och vi vet att det kommer att vara svårt att nå dit. Men det är viktigt att vi håller fast vid målsättningen och gör vårt yttersta för att komma så långt vi kan. Det blir en drivkraft trots att det är väldigt tufft.

Sara fortsätter:

– För att nå målen inom geografin måste alla bidra, såväl olika samhällsaktörer som enskilda invånare. Mycket handlar om våra beteenden och här måste det finnas en egen förändringsvilja. Omställningen är en utmaning och därför är det viktigt att vi alla krokar arm med varandra och hjälps åt. ■

För mer information, sök på "Klimatpositiva Örebro" på orebro.se

Örebro kommuns övergripande politiska klimatmål:

- År 2030 är Örebro kommunkoncern klimatneutral.
- År 2040 är Örebro kommunkoncern klimatpositiv.
- År 2045 är Örebro kommun som geografiskt område klimatneutralt.
- År 2050 är Örebro kommun som geografiskt område klimatpositivt.

Framtagning av ny Landsbygdsstrategi

Under våren arbetar landsbygdsenheten med uppdraget att ta fram en ny Landsbygdsstrategi som ska ersätta Örebro kommuns landsbygdsprogram från 2017, som löpte ut vid årsskiftet.

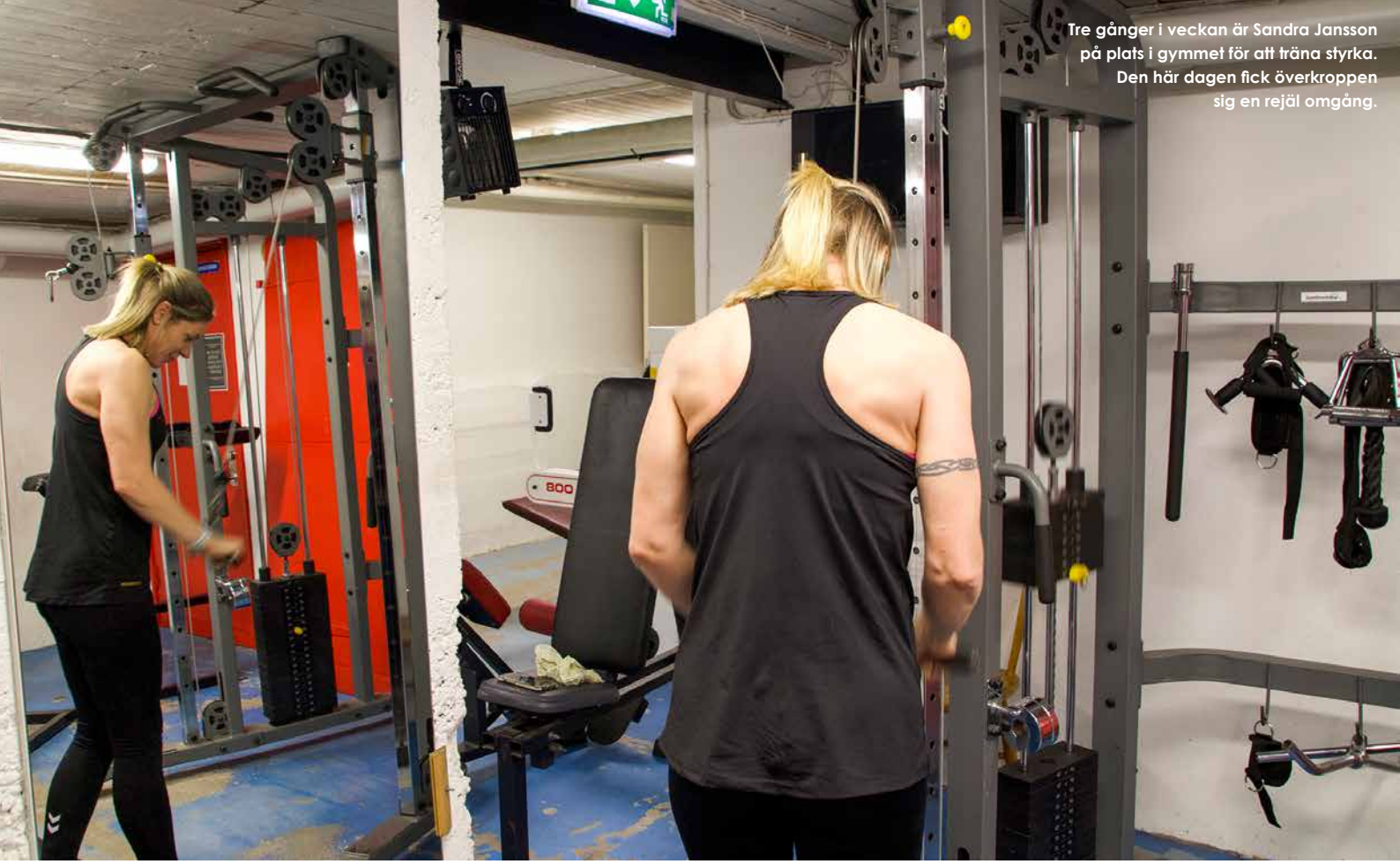
Tanken är att strategin ska utgå från och konkretisera mål och ställningstaganden i kommunens två övergripande styrdokument, som är kommunens översiktsplan samt program för hållbar utveckling ”Vårt hållbara Örebro”, men även näringslivsprogrammet utgör grund för landsbygdsstrategin.

Strategin ska fungera som en gemensam vägvisare för Örebro kommuns långsiktiga arbete med att skapa hållbar utveckling och tillväxt på kommunens landsbygder och avser att beskriva inom vilka områden som Örebro kommun behöver rikta fokus för att uppnå en hållbar landsbygdsutveckling.

Foto: Thomas Adolfsén/Scandinav

Det gäller frågor som demokrati, inflytande, mobilitet, näringsliv, bostäder, beredskap, offentlig och kommersiell service, föreningsliv, kultur och fritid.

Strategin beslutas politiskt av kommunstyrelsen och kommer kunna presenteras mer ingående när den är klar. ■

Tre gånger i veckan är Sandra Jansson på plats i gymmet för att träna styrka. Den här dagen fick överkroppen sig en rejäl omgång.

Glanshammars gym – en viktig samlingspunkt

Sedan drygt tre år tillbaka drivs Glanshammars gym som en ideell förening. Allt ekonomiskt överskott går tillbaka till medlemmarna genom exempelvis nya maskiner. – Allt ska tillbaka in i föreningen, det är det vi hela tiden strävar efter, säger Maria Björk, driftansvarig.

Det var när den förre ägaren frågade Maria och en tjej till om de ville ta över som allt sattes i rullning. Maria som har en lång bakgrund inom gymvärlden visste att hon hade kunskapen, men att driva gymmet som företag var hon inte intresserad av.

– Så drevs det förut, men jag ville driva det som förening.

Det har hunnit röra lite på sig inom styrelsen sedan dess, men i dagsläget är det fem styrelsemedlemmar som alla fyller sin funktion. Men det är Maria som är ansiktet utåt och som har kontakten med medlemmarna då hon är den som sköter medlemsregistret, är kassör och svarar på frågor via sociala medier.

– Det är svårt att delegera arbetsuppgifter då mycket hänger ihop och just nu fungerar det.

Glanshammars gym håller till i källaren på hembygdsgården i Glanshammar och här har man huserat i många år. Medlemsantalet ligger stadigt på 150 betalande och alla åldrar och samhällsklasser är representerade.

– Det är barn från tio år som gymmar med sina föräldrar ända upp till ålderspensionärer. De äldre brukar samlas här, umgås och träna tillsammans. Gymmet är en viktig social samlingspunkt.

För att försöka tillgodose medlemmarnas önskemål har föreningen tagit in önskelistor där allt från balansplattor till nya maskiner har funnits med.

– Inga pengar ska ligga kvar i föreningen, det är viktigt att det kommer tillbaka till medlemmarna. Alla kanske inte vet att vi arbetar helt oavlönade, men det känns viktigt att det kommer fram.

Det är ingen offerkofta Maria tar på sig, det är hon noga med att poängtera.

– Jag brinner för detta! Vi måste ha ett gym i Glanshammar. Vi kan inte ta bort allt om vi vill ha en levande landsbygd, du måste kunna träna på hemmaplan. Det handlar om folkhälsa.

En av alla medlemmar är Sandra Jansson som både bor och arbetar i Glanshammar.

– Det är skönt med närheten. Jag arbetar som sjuksköterska här i Glanshammar och inom räddningsvärnet.

För mig är det viktigt att hålla mig i form och jag kör tre pass i veckan på gymmet. Jag har varit medlem i tio år och skulle aldrig kunna träna på det här viset om det inte var nära, säger Sandra.

Patrik Eklund ser sig som ganska ny på gymmet. Det var när grannen Johan Karlsson, som är ordförande i föreningen, tjatade på honom som han löste ett medlemskap.

– Det är viktigt att det finns ett gym och jag har full förståelse för hur de arbetar och är tacksam för tiden de lägger ner, säger han.

Vid bänkpressen har 15-åringarna Hampus Holmlund, Fabian Eriksson och Elis Adamsson samlats. De är på gymmet nästan varje dag och de gillar det.

– Det är en bra grej att göra på fritiden, säger Hampus.

– Vi går inte på någon sport, så det är tur att det här finns lokalt, säger Fabian.

– Det är ett bra upplägg, att driva gymmet som en förening. Hade det inte funnits hade vi behövt åka in till Örebro, säger Elis.

Maria Björks mål är att fortsätta se till att Glanshammar har ett gym, att Glanshammarsborna kan sköta sin rehabilitering på hemmaplan, att ungdomar inte ska behöva åka in till Örebro och att äldre får behålla sin mötesplats.

– Vi försöker att vara lösningsorienterade och de allra flesta förstår att vi inte kan lösa allt direkt. Allt jobb är ändå så värt det. Det är skönt att ha nära till träningen och det är roligt att se när folk kommer hit och blir glada av träning, säger Maria. ■

Att kunna träna på hemmaplan är superviktigt för Maria Björk, därför tycker hon att allt slit med gymmet är värt det.

Sedan några månader är Patrik Eklund flitig besökare och han uppskattar att möjligheten finns.

Nästan dagligen är kompisarna Elis Adamsson, Hampus Holmlund och Fabian Eriksson här och tränar. Det blir en del skratt mellan de tunga lyften.

Tips för att minska risken för stopp i avloppsledningar

Visste du att varje vecka spolas fyra ton felaktigt ner i toaletten? Toalettpapper löser upp sig i vatten. Det gör inte våtservetter, hushållspapper och liknande. Det klumpar ihop sig så att det blir stopp i ledningarna. Spola bara ner kiss, bajs och toalettpapper.

Visste du att matfett och olja som spolas ner i diskhon stelnar och bildar klumpar? Då blir det stopp i avloppsledningarna och vattnet trycks tillbaka in i fastigheten.

Torka istället upp fett i stekpannor och grytor med hushållspapper och släng det i den bruna matavfallspåsen. Fett hör hemma i avfallet, inte i avloppet!

Vill du veta mer om hur du kan minska risken för stopp? Eller kanske hur du minskar din vattenförbrukning eller ökar din hemberedskap? På **orebro.se/vattentips** har vi samlat alla våra bästa tips och råd. ■

Foto: Maskot Bildbyrå AB

Extranummer om livsmedelsförsörjning

Förra året kom ett extranummer av Landsbygdsnytt ut lagom till sommaren med livsmedelsförsörjning som ett genomgående tema. Vi träffade flera primärproducenter i Örebro kommun och fördjupade oss i hur kommunen jobbar med näringsliv, beredskap och upphandling kopplat till livsmedelsförsörjning.

Temanumret blev mycket uppskattat och vi kommer även i år att göra ytterligare ett extranummer på samma tema, men då fokuserat på förädling och vidareutveckling av råvaror.

Har du tips eller tankar kring förädling eller den lokala livsmedelsförsörjningen kan du skriva till **landsbygdsnytt@orebro.se**

På **orebro.se/landsbygdsutveckling** kan du läsa förra årets temanummer (nr 2, 2025) digitalt. ■

